

Vprašalnik o odnosu do družinske politike pred volitvami v DZ 2008

Odgovori SDS

1. Splošna vprašanja

Navodilo: Na vsako vprašanje odgovor napišete v prazen prostor pod vprašanje. Če izpolnjujete elektronsko, se bo z besedilom sam povečeval. Če imate na papirju premalo prostora, napišite odgovor na ločen list in ga označite s številko vprašanja. Kjer vas sprašujemo po številski oceni, jo vpišete

1.1. Ali menite, da je nizka rodnost (čeprav se zadnjih nekaj let nekoliko povečuje, je še vedno precej pod ravno za ohranjanje prebivalstva) v Sloveniji problem? Zakaj?

V SDS menimo, da je rodnost v Sloveniji velik problem, saj (dokaj) majhno število rojstev prinaša negativne trende, ki imajo ob nadaljnjem trendu padanju števila rojstev (ki pa je v zadnji dveh letih zaustavljen oziroma se število rojstev povečuje) lahko zelo slabe posledice na mnogih področjih. Prav tako pa menimo, da je potrebno problem rodnosti v Sloveniji obravnavati in reševati skupaj s problemom staranja prebivalstva: Tako pridemo do vprašanj, kot so: vzdržnost pokojninskega in zdravstvenega sistema, medgeneracijska solidarnost, zaposlitvena, stanovanjska in socialna politika,...

1.2. Ali menite, da je država na tem področju dolžna karkoli storiti? Zakaj?

Vsekakor. Država mora ustvariti pogoje, ki bodo zagotovili, da se bodo predvsem mladi lažje in v mlajših letih odločali za otroke. Potrebno je začeti z pozitivnimi oglaševalskimi pristopi, ki bodo temeljili na pozitivnih mehanizmih, ki jih država uvaja, npr. subvencije za prvo reševanje stanovanjske problematike mladih, brezplačni vrtci za drugega in naslednje otroke, ustrezni otroški dodatki, olajšan vstop na trg dela,... V kolikor bo država znala pripraviti in izvajati ukrepe, se bodo mladi ob zavedanju, da se ne podajajo na polje negotovosti, lažje odločali za otroke oziroma velike družine.

1.3. Če da, ali je doslej storila dovolj?

V SDS menimo, da je to polje materija, ki jo je vedno možno dograjevati, smo pa prepričani, da smo v tem mandatu storili velik korak naprej na področju ustvarjanja pogoje za uspešno družinsko politiko: zakon o preprečevanju nasilja v družini, davčne spodbude za zaposlovanje mladih, zakon o štipendiranju, zakon o socialnem varstvu, zakon o subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega problema, zakon o graditvi objektov,...

Predvsem družinski zakonik, ki je že v usklajevanju, je ena izmed prioritete naše stranke v prihodnjem mandatu.

1.4. Kako ocenjujete zakonodajo, ki danes ne le dopušča, ampak celo vzpodbuja prikrivanje družinskih razmerij (navidezno samohranilstvo...)? Se vam zdi to problem?

Po mnenju SDS gre v bistvu za goljufanje države, saj so razna "prikrita družinska razmerja" bila v preteklosti z različnimi olajšavami celo spodbujena. Menim, da je prava družinska

1.5. Kaj je po vašem mnenju prvi temelj pokojninskega sistema (razporedite po pomembnosti – najpomembnejše 1, naslednje 2 ...):

- 2   Medgeneracijski sporazum in torej otroci,
- 1   Minulo delo,
- 3   Kapitalske naložbe.
- Drugo (navedite)

1.6. Ocenite dosedanje skrb slovenske države za starše in družine na naslednjih področjih z oceno od 1 do 5:

- 4 starševski dopust in nadomestila,
- 4 družinski prejemki,
- 4 možnost dela s skrajšanim delovnim časom,
- 3 konkurenčnost staršev na trgu dela,
- 3 položaj staršev v pokojninskem sistemu,
- 4 skrb za starše otrok s posebnimi potrebami,
- 4 skrb za študentske družine,
- 3 zdravstveno varstvo,
- 4 predšolska vzgoja in varstvo,
- 4 osnovno šolstvo,
- 3 srednje šolstvo,
- 2 visoko šolstvo,
- 4 stanovanjska politika,
- 3 lajšanje združevanja poklicnih in družinskih obveznosti.

1.7. Kaj so po vaši oceni največji problemi oziroma pomanjkljivosti na spodaj navedenih področjih? Vprašanje je pomembno, saj je za bodoče nosilce oblasti zelo pomembno, da vidijo, kje so pomanjkljivosti, saj sicer niti ne morejo niti se jim ne zdi potrebno iskati rešitve zanje.

Navodilo: Za vsako področje navedite nekaj po vašem mnenju največjih pomanjkljivosti rešitev na tem področju. Zaželeno je kakšno dodatno pojasnilo (pri papirni verziji najbrž na ločenem listu).

1.7.1. starševski dopust in nadomestila,

Z novelo zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih smo zasledovali cilj, da se tudi moški/očetje bolj zavedajo svojega poslanstva pri vzgoji otrok, predvsem kot pomoč mamam v prvih dneh in letih vzgoje. Po noveli zakona mora oče mora izrabiti očetovski dopust do dopolnjenega šestega meseca otrokove starosti v trajanju najmanj 15 dni v obliki polne odsotnosti z dela, hkrati pa se del dopusta za nego in varstvo otroka v trajanju največ 75 dni lahko prenese in izrabi najdalj do 3. leta starosti otroka. Izboljšali smo tudi področje posvojiteljskega dopusta. Uredili smo tudi pravico do plačila prispevkov za socialno varnost - eden od staršev, ki si na podlagi svoje dejavnosti plačuje prispevke za najmanj 20 ur tedensko, ter neguje in varuje otroka do tretjega leta starosti, ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od sorazmernega dela minimalne plače. Eden od staršev, ki si na podlagi svoje dejavnosti plačuje prispevke za najmanj 20 ur tedensko, ter neguje in varuje težje gibalno oviranega otroka ali zmerno ali težje duševno prizadetega otroka, ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od sorazmernega dela minimalne plače tudi po tretjem letu starosti otroka, vendar ne dlje kot do 18. leta starosti otroka.

1.7.2. družinski prejemki,

V SDS pozdravljamo rešitev, ki smo jo sprejeli, da mati, ki zapusti trg dela zaradi nege in varstva štirih ali več otrok, ima pravico do plačila prispevkov za socialno varnost od

vedno kaže v "izkoriščanju sistema", saj se še vedno pojavljajo fiktivni dodatki na ločeno življenje, matere samohranilke so pogosto deležne večih dodatkov kot družine, še vedno pa obstaja možnost izboljšav na področju posvojitev in rejništva.

1.7.3.možnost dela s skrajšanim delovnim časom,

V zakon o delovnih razmerjih smo vnesli določbo, ki omogoča pravico do regresa za letni dopust pa sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, bolj natančno pa smo opredelili tudi pojem " delo na domu".

1.7.4.konkurenčnost staršev na trgu dela,

Starši so še vedno depriviligirani na trgu dela, čeprav smo z novelo zakona zasledovali cilj večje zaščite predvsem mater zaradi načrtovanja družine, a do problema prihaja v praksi, kjer delodajalci še vedno temu vprašanju oziroma po našem mnenju diskriminaciji posvečajo premalo pozornosti. V noveli zakona je jasno opredeljeno: Manj ugodno obravnavanje delavcev, ki je povezano z nosečnostjo ali starševskim dopustom, se šteje za diskriminacijo.

1.7.5.položaj staršev v pokojninskem sistemu,

Podpiramo večjo "težo" materam glede na število otrok glede izpolnjevanja pogojev za pokoj (kot nekakšno benefikacijo). Isto benefikacija naj se upošteva tudi za starše-posvojitelje.

1.7.6.skrb za družine z otroki s posebnimi potrebami,

Podobno kot pri velikih družinah bi lahko eden od staršev zapustil trg dela in bi prejemal "rento" za vzdrževanje otrok z posebnimi potrebami.

1.7.7.skrb za študentske družine,

Nadaljevati je potrebno z izgradnjo neprofitnih stanovanj ter še nadgraditi zakon o subvencioniranju mladih družin za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja, morda razmisliti še o razširitvi zakona, za katere je mogoče pridobiti subvencijo. Prav je, da imajo študentje-starši prioriteto pri vselitvi v študentske domove. Uvesti poseben "dodatek za družino v času študija"

1.7.8.zdravstveno varstvo,

Problem še vedno ostajajo čakalne vrste, ki ji je potrebno še skrajšati. Tudi v zdravstvu je potrebno bolj slediti razvoju informacijskih tehnologij (zdravstvene izkaznice, naročanje, ...). Prav je, da dobijo socialno šibki, predvsem pa posamezne skupine (invalidi, ostareli) prednost pri obravnavanju.

1.7.9.predšolska vzgoja in varstvo,

Potrebno je še nadaljevati z varstvom otrok v vrtcih in starše finančno razbremeniti plačila z različnimi kriteriji (število otrok,...), potrebno je nadaljevati z izgradnjo zadostnega števila kapacitet oziroma predvideni dodatek za otroke, ki niso vključeni v organizirano varstvo, potrebno je razviti javno-zasebno partnerstvo pri izgradnji vrtcev, podpiramo tudi vrtce v delovnih organizacijah. (Zasebno) varstvo na domu je potrebno v skladu z spremembo zakonodaje uresničevati, saj menimo, da lahko marsikateri starejši državljani oziroma državljani ob izponjevanju pogojev uspešno opravlja funkcijo varovanja naših otrok.

1.7.10.osnovno šolstvo,

Problem vidimo v trendu med mladimi, da ne jedo malic in kosil v šoli. Podpiramo učbeniške sklade ter oprostitev posameznih stroškov za otroke iz socialno šibkejših družin. Podpiramo nadaljnjo fleksibilnost in izboljšavo učnih načrtov.

1.7.11.srednje šolstvo,

Omogočili smo subvencioniranje dijaške prehrane, veliko pozornosti in sredstva pa je

zmanjšati vpise v gimnazije oziroma jih "prediferencirati" v tehnične, naravoslovne in umetniške smeri gimnazij.

1.7.12.visoko šolstvo,

Potrebno je nadaljevati in zaključiti z bolonjsko reformo. Študentje morajo imeti pomembno vlogo v svetih šol. Potrebna je večja povezanost fakultet z gospodarstvom ter ustrezna štipendijska politika z razvojem lokalnih štipendijskih mrež in ponovnim zanimanjem za kadrovske štipendije.

1.7.13.stanovanjska politika,

Potrebno je uresničiti spremembe stanovanjskega zakona, zakona o graditvi objektov in zakona o prostorskem načrtovanju. Predvsem občine morajo narediti oziroma spremeniti prostorske akte in razmišljati o potrebah posameznih občin, predvsem pri nastajanju obrtnih con, kjer se bodo lahko zaposlovali domači ljudje, predvsem mladi, v svojih aktih pa morajo predvsem podeželske občine pa morajo razmisliti o mehanizmih, ki bodo zanimivi za mlade, da bodo "ostali v domačem okolju".

1.7.14.lajšanje združevanja poklicnih in družinskih obveznosti.

Potrebno je predvsem v poklicih, kjer je možno, uveljavljati fleksibilni ali/in skrajšani delovni čas in delo na domu, predvsem večja podjetja pa z mehanizmi spodbujati k ustanavljanju vrtce v delovnih organizacijah.

1.8. Ali se vam zdi problematično, da so otroci edina a zelo velika skupina državljanov, ki nima predstavnikov v Državnem zboru? Zakaj?

Glede na dejstvo, da je velika večina poslancev staršev, menimo, da so pri sprejemanju zakonodaje, ki se dotika otrok in mladih, zelo dojemljivi za rešitve, ki so jim sami "priča v vsakodnevnem družinskem življenju.

1.9. Kaj menite o načelu, da bi bil vsak odrasel posameznik po svojih zmožnostih dolžan povrniti vanj vložena sredstva v njegovi mladosti. Z vidika dolgoročnega preživetja naroda in države bi to pomenilo poskrbeti za vsaj enega naslednika (če ne fizično pa finančno).

Označite kateri odgovor je najbliže vašemu stališču in po možnosti dodajte kratek komentar.

- Dober pristop, le izvedba nam ni čisto jasna
- Dober pristop toda ne bi dobili politične podpore za izvedbo
- Slab pristop, ne moremo od nekoga zahtevati povračila vanj vloženih sredstev

Dodatni komentar ali pojasnilo:

SDS menimo, da je potrebno s točno določenimi kriteriji (uspešnost študija, socialni položaj po dokončanju študija, število otrok,..) določiti "povračilo", predvsem za čas študija - takrat so mladi že polnoletni in poleg imajo poleg pravic tudi dolžnost odgovornosti pri svojem življenju, zato smo se v tem mandatu zavzemali za princip odloženih šolnin in vavčerski sistem, a je na žalost prav s strani študentskih organizacij prišlo do ostrih nasprotovanj tem rešitvam, ki pa bi bile po našem mnenju nujne in pravične.

2. Preteklo delo stranke

Navodilo: Na vsako vprašanje odgovor napišete v prazen prostor pod vprašanje. Če izpolnjujete elektronsko, se bo prostor z besedilom sam povečeval. Če imate na papirju premalo prostora, napišite odgovor na ločen list in ga označite s številko vprašanja.

2.1. Katere družinam in staršem naklonjene rešitve je vaša stranka predlagala v tekočem mandatu? Katere rešitve so bile tudi uveljavljene?

V tem mandatu je bilo sprejetih veliko pozitivnih sprememb na različnih področjih, ki se dotikajo področja družin. V SDS smo vseskozi zasledovali cilj iskanja rešitev, ki postavljajo družino v sredino našega življenja. Spremembe so bile na področju sociale (zakon o socialnem varstvu, zakon o minimalni plači, zakon o usklajevanju transferov posameznikom in gospodinjstvom, zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju družine (zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, zakon o preprečevanju nasilja v družini,...), dela (zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju, zakon o delovnih razmerjih,...), šolstva (zakon o štipendiranju, zakon o subvencioniranju študentske prehrane, zakon o subvencioniranju dijaške prehrane, zakon o vrtcih, zakon o osnovni šoli...), ki prinašajo po našem mnenju veliko pozitivnih rešitev, ki med drugim prispevajo k bolj kvalitetnemu družinskemu življenju, lažjemu odločanju za otroke in lažjemu usklajevanju družinskega in poklicnega življenja.

2.2. Katere spremembe zakonodaje v tekočem mandatu ocenjujete kot družinam koristne?

Glej zgoraj.

2.3. Katere spremembe zakonodaje v tekočem mandatu ocenjujete kot družinam škodljive?

V SDS smo dajali podporo zakonom in ukrepom, ki nimajo namena škoditi področju družin, starševstvu,...

2.4. Ali ocenjujete, da je v preteklosti vaša stranka področju družinske politike posvečala zadostno skrb? Pojasnite, prosim.

Glede na zgornje odgovore menimo, da smo v SDS področju družinske politike posvečali dokaj veliko skrb, čeprav se zavedamo, da je še veliko odprtih vprašanj, ki jim bomo posvečali pozornost tudi v prihodnje. V SDS smo vedno pozorno prisluhnili vsem konkretnim predlogom tistim, ki imajo željo narediti področje družine še boljše.

3. Načrti oziroma obljube za prihajajoči mandat

Navodilo: Za vsako področje navedite nekaj po vašem mnenju najpomembnejših rešitev, ki jih nameravate izpeljati v prihajajočem mandatu. Zaželeno je kakšno dodatno pojasnilo (pri papirni verziji najbrž na ločenem listu).

3.1. Katere rešitve oziroma izboljšave boste izpeljali na naslednjih področjih v naslednjem mandatu, če boste imeli možnost oblikovati politiko vlade

3.1.1.starševski dopust in nadomestila,

3.1.2.družinski prejemki,

3.1.3.možnost dela s skrajšanim delovnim časom,

3.1.4.konkurenčnost staršev na trgu dela,

3.1.5.položaj staršev v pokojninskem sistemu,

3.1.6.skrb za družine z otroki s posebnimi potrebami,

3.1.7.skrb za študentske družine,

3.1.8.zdravstveno varstvo,

3.1.9.predšolska vzgoja in varstvo,

3.1.10.osnovno šolstvo,

3.1.11.srednje šolstvo,

3.1.12.visoko šolstvo,

3.1.13.stanovanjska politika,

3.1.14.lajšanje združevanja poklicnih in družinskih obveznosti.

Otroci oziroma starši z otroci so deležni različnih državnih pomoči, ki so se v mandatu 2004 - 2008 še povečale. Gre za otroški dodatek, starševsko nadomestilo, rejnino, preživnino, "paket za novorojenčke", v izobraževalnem procesu pa tudi za sofinanciranje vrtcev, šolske prehrane, nastanitve v domovih, prevoz šolarjev, stroške učbenikov, štipendije,... SDS v svojem prihodnjem mandatu zagovarja pristop univerzalnega otroškega dodatka - smiselno bi bilo preseči razdrobljenost in nepreglednost pomoči in oblikovati "univerzalni otroški dodatek", ki bi ga bili deležni vsi otroci, ne glede na socialni položaj staršev in ne glede na to, na kakšen način starši zagotavljajo varstvo svojim otrokom.

V SDS menimo, da je osnova za urejeno življenje ustrezno delo (na osnovi ustreznega izobraževalnega sistema). Na področju dela bodo še naprej v ospredju ukrepi, ki pomembno prispevajo k zmanjševanju in odpravljanju brezposelnosti ter dvigovanju motivacije brezposelnih za iskanje zaposlitve.

Mladim družinam je z univerzalno finančno subvencijo treba pomagati prvem reševanju stanovanjskega vprašanja.

Mlade brezposelne je treba obravnavati prioritarno in jih čim prej vključiti v delovno okolje.

Pripraviti je treba nove finančne spodbude aktivne politike zaposlovanja tako, da bodo tisti brezposelni, ki se bodo izobraževali, na določen način nagrajeni, lahko tudi denarno.

Vzpostaviti je potrebno učinkovitejše vzpodbude posameznikov in organizacij za bolj fleksibilne oblike zaposlovanja, kot je možnost dela za krajši delovni čas. Zagotoviti je treba tudi možnost dodatnega zavarovanja za primer brezposelnosti, ki temelji na podobnem principu kot je npr. življenjsko zavarovanje.

Državna zemljišča, ki so primerna, bomo namenili usklajeni stanovanjski gradnji, predvsem neprofitnih stanovanj.

S celovito prenovo socialnih transferjev bomo omogočali nižjo najemnino neprofitnih stanovanj.

1005 vključenost otrok v drugem starostnem obdobju v vrtce.

Skrajševanje čakalnih vrst v zdravstvu.

Še mnogo projektov je izziv SDS v prihodnjem mandatu, zavedamo pa se, da za doseg začrtanih ciljev vpliva mnogo faktorjev oziroma dejavnikov.

4. Stališče oziroma mnenje glede nekaterih konkretnih predlogov

Navodilo: Pri vsakem predlogu označite, katera ocena oziroma stališče vam je najbližje ter dodajte kratko razlago oziroma utemeljitev.

4.1. Ukrepi za izboljšanje položaja staršev na trgu dela

4.1.1. Vpeljava vzpodbud delodajalcem za zaposlovanje staršev po daljšem starševskem dopustu (npr. enoletno subvencioniranje prispevkov za socialno varnost s pogojem, da zaposlitev traja vsaj še eno leto po izteku subvencije).

Predlog

- je nujen, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Zanimiv predlog, ki bi delodajalce pritegnil, da se pogosteje odločajo za zaposlovanje mladih staršev, predvsem mater, čeprav je že po veljavni ureditvi (zakon o delovnih razmerjih) prepovedana diskriminacija.

4.1.2. Vpeljava vzpodbud delodajalcem za zaposlovanje staršev s skrajšanim delovnim časom (npr. subvencioniranje sorazmernega dela regresa, dela stroškov za nadomestilo stroškov za prehrano in prevoz na delo).

Predlog

- je nujen, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre še za enega izmed ukrepov, ki izhajajo iz bolj fleksibilnega delovnega časa, saj podpiramo zaposlovanje staršev za skrajšani delovni čas oziroma tudi druge oblike - delo na domu,...

4.1.3. Višina prispevkov delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlene matere (ali očeta, če je edini hranitelj družine) z majhnimi otroki naj bo progresivno odvisna od števila otrok, ki jih vzdržuje

Delodajalec bi bil pri plačilu prispevkov delodajalca za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaposlenih mater (ali očeta, če je edini hranitelj družine) predšolskih otrok upravičen do popusta, ki bi bil odvisen od števila otrok, ki jih mati vzdržuje.

Možen primer izvedbe je naslednja lestvica:

1 otrok	2 otroka	3 otroci	4 ali več otrok
-20%	-40%	-80%	-100%

Tako bi delodajalec za mater z enim otrokom plačeval 80% z zakonom določenih prispevkov, za mater z dvema otrokoma 60%, za mater s tremi otroki 20%, za mater s štirimi ali več otroki, med katerimi bi moral biti vsaj eden predšolski, pa bi bil oproščen plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Da bi skupna masa prispevkov delodajalcev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje njihovih zaposlenih ostala enaka in ukrep proračunsko nevtralen, bi bilo treba ustrezno zvišati stopnjo teh prispevkov z današnje stopnje 8,85% na stopnjo 9,1%. Delodajalcem, ki se ne izogibajo zaposlovanju mater majhnih otrok se tako masa prispevkov ne bi spremenila ali pa bi se zmanjšala.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre za predlog, ki bi ga bilo potrebno uskladiti in urediti v sklopu celotnega področja urejanja starševskega življenja, (fleksibilnega) trga dela, problema staranja prebivalstva - upokojevanja,...

4.2. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok

4.2.1. Vrtec naj bo za tretjega in nadaljnje otroke v družini brezplačen ne glede na to, koliko jih je istočasno vključenih v vrtec.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre za nadgradnjo v tem mandatu sprejete spremembe zakona o vrtcih, ki predvideva brezplačen vrtec za drugega in vsakega naslednjega otroka v vrtcu. Reševanje tega področja predvidevamo z uveljavitvijo univerzalnega otroškega dodatka.

4.2.2. Po znižanju plačil za vrtec za drugega otroka v vrtcu se bo še bolj povečala neenakopravnost staršev, ki za svojega otroka v vrtcu ne dobijo prostora ali se odločijo za kakšno drugo obliko predšolske vzgoje in varstva. Za te otroke se uvede vzgojno varstveni dodatek vsaj v višini najnižje subvencije za enako stare otroke, ki so vključeni v javni vrtec (20% povprečne cene programa za ustrezno starostno skupino v RS).

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre za nadgradnjo v tem mandatu sprejete spremembe zakona o vrtcih, ki predvideva brezplačen vrtec za drugega in vsakega naslednjega otroka v vrtcu. V SDS bomo spodbujali tudi ustanavljanje vrtcev v delovnih organizacijah. Reševanje tega področja predvidevamo z uveljavitvijo univerzalnega otroškega dodatka.

4.2.3. Namesto veljavnega načina določanja plačila staršev za vrtec na podlagi stopničaste dohodkovne lestvice se uvede enotna cena za vse otroke v višini npr. 25% cene programa (malo manj kot zanaša danes povprečno plačilo staršev). Za socialno najšibkejše bi subvencija še vedno lahko bila višja. S tem bi odpravili enega izmed večjih razlogov za prikrivanje družinskih razmerij in dohodkov, zmanjšali obseg dela in s tem stroškov administracije, upravičence do dodatnih subvencij pa bi lahko bolje preverili.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Reševanje tega področja predvidevamo z uveljavitvijo univerzalnega otroškega dodatka.

4.2.4. Enakovredno financiranje javno priznanih programov predšolske vzgoje ne glede na to, kdo je lastnik oziroma ustanovitelj izvajalca, kar bi pomenilo ukinitvev doplačil staršev za te programe v zasebnih vrtcih in omogočilo bolj prosto izbiro vrtca za vse otroke, ne le za tiste, ki lahko doplačajo več.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Reševanje tega področja predvidevamo z uveljavitvijo univerzalnega otroškega dodatka.

4.3. Položaj staršev v pokojninskem sistemu

4.3.1. Pravice iz pokojninskega sistema naj bodo odvisne od števila otrok, za katere je zavarovanec poskrbel, tako da bo zavezanci z več otroki imeli večje pravice iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Primer možne izvedbe gornjega predloga:

Staršem bi glede na število otrok, ki jih vzdržujejo, vsako leto država plačala določeno dodatno obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in bi jim bila s tem pripisana določena dodatna zavarovalna doba. Ta bi bila progresivno odvisna od števila otrok. Glede na to, da pri trenutno veljavni odmerni stopnji 72%, pokojninskemu sistemu prinašajo dobiček zavarovanci s tremi in več otroki, bi morala biti pripisana doba za enega oziroma dva otroka minimalna (simbolična), za večje število pa bi morala progresivno naraščati.

Tako bi starši v vsakem letu glede na število otrok, za katere so skrbeli v tem letu dobili:

1 otrok	2 otroka	3 otroci	4 otroci	5 ali več otrok
0,25 meseca	0,5 meseca	2 meseca	8 mesecev	12 mesecev

Izvedba predloga ne bi zahtevala dodatnih sredstev iz proračuna, saj bi lahko le del sredstev, ki jih proračun tako ali tako prispeva v pokojninsko blagajno, opredelili kot prispevke za dodatno obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje staršev.

Predlog

- je nujen, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre za predlog, ki bi ga bilo potrebno uskladiti in urediti v sklopu celotnega področja urejanja starševskega življenja, (fleksibilnega) trga dela, problema staranja prebivalstva - upokojevanja,...

4.4. Starševsko varstvo in družinski prejemki

4.4.1. Izboljšanje skrbi za študentske družine

Za mamice s statusom študenta naj država zagotavlja starševski dodatek ves čas rednega študija tudi po preteku prvega leta starosti otroka.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Predvsem v skandinavskih državah se daje ogromen poudarek in prioriteta, da se že mladim v času študija zagotovijo kar najbolj optimalni pogoji za načrtovanje družine (štipendije, stanovanja, ...). Takšnemu zgledu nameravamo slediti tudi v SDS.

4.5.Stanovanjska politika

4.5.1.Neprofitna najemnina naj bo progresivno odvisna od števila otrok.

V današnji ureditvi je v večini primerov neprofitna najemnina linearno odvisna od velikosti stanovanja. Glede na to, da družina z več otroki za enak standard bivanja potrebuje večje stanovanje, bi bilo v smislu odpravljanja ovir pri odločanju za še kakšnega otroka dobro uvesti odvisnost najemnine od števila otrok.

Neprofitna stanovanja praviloma zagotavljajo lokalne skupnosti, ki imajo že danes za ta namen premalo virov, zato naj se sredstva za kritje razlike do polne neprofitne najemnine zagotavlja iz državnega proračuna.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre za področje kjer morata lokalna skupnost in država sodelovati in skupaj ustvarjati pogoje za urejanja področja stanovanjske problematike - v tem mandatu je bila spremenjena skoraj celotna zakonodaja na tem področju - zakon o prostorskem načrtovanju, zakon o graditvi objektov, stanovanjski zakon, zakon o subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega problema, SDS pa si je na tem področju zadal cilj, da se podvoji gradnja neprofitnih stanovanj. Menimo tudi, da je to področje eden izmed tistih, ki bi jih uspešno reševala oziroma nadgrajevala delitev države na pokrajine.

4.5.2.Državna premija pri NSVS naj bo progresivno odvisna od števila otrok.

NSVS je s svojo uvedbo povzročila bistveno izboljšanje ponudbo primerljivih komercialnih oblik varčevanja in kreditiranja stanovanjske gradnje. Zato lahko v prihodnosti NSVS preoblikujemo v pomemben instrument družinske politike, ki bo z močno odvisnostjo od števila otrok pomagal družinam z več otroki, ki za enak standard bivanja potrebujejo več prostora, zagotoviti ustrezen rešitev stanovanjskega vprašanja.

Zato predlagamo, da postane državna premija progresivno odvisna od števila otrok, ki jih varčevalec vzdržuje. Primer možne izvedbe prikazuje tabela:

Št. otrok	0	1	2	3	4	5	6
Premija za otroka glede na vrstni red	0%	40%	60%	100%	100%	100%	100%
Premija glede na št. otrok	100%	140%	200%	300%	400%	500%	600%

Podobno bi morala biti od števila otrok odvisna tudi subvencionirana obrestna mera posojila na podlagi NSVS.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

V tem mandatu smo zagotovili subvencijo širšemu krogu mladim in mladim družinam (skupaj 6 mio eur), hkrati pa smo določili višji dohodkovni prag ter razširili namene, za katere je

4.5.3. Uvedba ti. »prvega družinskega stanovanja« za določen čas.

Mlade družine bi dobile možnost zelo poceni (ali še bolje brez najemnine le s plačilom stroškov) najemniškega stanovanja za določen čas (npr. 5 ali 6 let), v katerem bi imela s tem stanovanjem minimalne stroške in bi si lahko opomogla, da bi po preteku tega časa samostojno reševala svoje stanovanjsko vprašanje (najemno, nakup s pomočjo posojila, ...). Stanovanja bi lahko bila razmeroma skromna in bi že s tem vzpodbujala k samostojnemu reševanju stanovanjskega vprašanja. čas bivanja v takšnem stanovanju bi moral biti strogo omejen na določen čas. Če družina v tem času stanovanja ne izprazni, bi morala za vsak dodaten mesec plačati ustrezno profitno najemnino za takšno stanovanje, ki bi s časom lahko še dodatno rasla. Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Gre za področje kjer morata lokalna skupnost in država sodelovati in skupaj ustvarjati pogoje za urejanja področja stanovanjske problematike - v tem mandatu je bila spremenjena skoraj celotna zakonodaja na tem področju - zakon o prostorskem načrtovanju, zakon o graditvi objektov, stanovanjski zakon, zakon o subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega problema, SDS pa si je na tem področju zadal cilj, da se podvoji gradnja neprofitnih stanovanj. Menimo tudi, da je to področje eden izmed tistih, ki bi jih uspešno reševala oziroma nadgrajevala delitev države na pokrajine.

4.5.4. Uvedba posebnih stanovanjskih olajšav ali stanovanjskega dodatka (po nemškem vzoru) v odvisnosti od števila otrok za družine, ki si same rešujejo stanovanjsko vprašanje.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališč:

Gre za področje kjer morata lokalna skupnost in država sodelovati in skupaj ustvarjati pogoje za urejanja področja stanovanjske problematike - v tem mandatu je bila spremenjena skoraj celotna zakonodaja na tem področju - zakon o prostorskem načrtovanju, zakon o graditvi objektov, stanovanjski zakon, zakon o subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega problema, SDS pa si je na tem področju zadal cilj, da se podvoji gradnja neprofitnih stanovanj. Menimo tudi, da je to področje eden izmed tistih, ki bi jih uspešno reševala oziroma nadgrajevala delitev države na pokrajine.

4.6. Šolstvo

4.6.1. Enakovredno financiranje javno priznanih programov ne glede na to, kdo je lastnik oziroma ustanovitelj izvajalca, kar bi pomenilo ukinitvev šolnin za te programe na zasebnih šolah in omogočilo prosto izbiro šole za vse otroke, ne le za tiste, ki lahko doplačajo šolnino.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

V SDS smo že v tem mandatu zagovarjali sistem enakovrednega financiranja javno priznanih programov ne glede na to, kdo je lastnik oziroma ustanovitelj izvajalca (država, lokalna skupnost, ...), vendar smo naleteli na močan odpor pri opoziciji, na žalost pa tudi pri šolskem sindikatu, ki bi moral prvenstveno skrbeti za enako obravnavo otrok v šolah.

4.6.2. Subvencioniranje toplega obroka za osnovnošolce

Država je poskrbela za sofinanciranje toplega obroka za študente, sprejela zakonodajo za rešitev tega problema za dijake, le za osnovnošolce starši še vedno plačujemo ekonomsko ceno kosil, ki niso deležna nobene subvencije. Glede na to, da je zelo veliko otrok (vsaj na razredni stopnji) v času kosila in še precej po njem v šoli, je s stališča zdrave prehrane in zdravega razvoja otroka kosilo v šoli nujno potrebno. Zato naj se za osnovnošolce zagotovi enaka subvencija toplega obroka kot za dijake. Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

Prehrana otrok v OŠ je zelo pomembna tema, saj telesni razvoj v mladih letih vpliva na celotno življenje. Po raziskavah je razvidno, da čedalje manj otrok v OŠ zaužije zajtrk, zato je prvenstvena naloga države, da skupaj z šolami zagotovi ustrezno, torej količinsko dovolj bogato in zdravo malico, ki jo še vedno pa raziskavah zaužije preko 90% otrok. Kosilo v šoli pa po raziskavah obiskuje le 30% otrok, zato smo v tem mandatu dali poudarek malici, ob naraščanju števila kosil v šolah pa bomo z veseljem uredili tudi potrebno zakonsko podlago, da država subvencionira tudi kosilo. Osnovnošolsko prehrano danes urejata dva zakona - zakon o osnovni šoli, ki nalaga, da mora vsaka osnovna šola organizirati najmanj en obrok in ZOFVI, ki nalaga subvencioniranje šolske prehrane. Približno 35% učencem država subvencionira šolsko prehrano v višini 0,55 evra (to pomeni okrog 6.5 mio evrov). Vsem šolam, ki nudijo malico, država plačuje tudi delovno silo oziroma kuharje, pa tudi organizirano šolsko prehrano, kar je dodatnih 5,5 mio evrov. Prepričani pa smo, da bomo v naslednjem mandatu ponovno preučili to področje in mu namenili ustrezne korake.

4.6.3. Enotna cena prevoza v šolo za vse dijake

Oddaljenost od kraja šolanja in s tem povezani stroški prevoza dijakov so pomembna omejitev pri enaki dostopnosti šolanja za vse. Zato se uvede enotno plačilo za prevoze dijakov ne glede na razdaljo v višini npr. cene mesečne vozovnice za mestni potniški promet v Ljubljani. Razliko bi pokrila država. S tem bi slovenski dijaki za prevoz v šolo mesečno plačevali približno toliko, kot avstrijski ob bistveno višji povprečni kupni moči plačajo v celem letu. Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

SDS je že v tem mandatu veliko pozornosti namenil področju prevozov v šolo tako osnovnim šolam, srednjim šolam kakor tudi študentom. Ta področja so bila do sedaj urejena z različnimi zakoni in podzakonskimi akti, hkrati pa ni bilo posebnih raziskav. Te raziskave se

otrok na t.i. "nevarnih odsekih"). V naslednjem mandatu bomo skušali zagotoviti ustrezne zakonske rešitve in finančna sredstva, da se to področje ustrezno uredi.

4.7.Volilna pravica

Starši naj dobijo volilno pravico v imenu svojih mladoletnih otrok. Otroci so edina skupina državljanov, ki nima svojih zastopnikov v DZ. Čeprav smo starši v vseh drugih primerih odgovorni za ravnanje svojih otrok in jih lahko oziroma moramo zastopati, nam država na volišču te pravice ne daje in tako otroke na poseben način diskriminira. Tehnično je možna rešitev, da ima vsak izmed staršev za vsakega otroka, s katerim živi, polovico glasu. Če otrok živi le z enim staršem, ima ta celoten glas v imenu otroka. Pri tem v nobene smislu ne razmišljamo o zniževanju starosti, pri kateri bi otroci sami dobili volilno pravico, saj smo prepričani, da je za odgovorno odločitev na volitvah potrebna vsaj zrelost polnoletnosti.

Predlog

- je dober, ga podpiramo in ga bomo uresničili
- je zanimiv, potreben sprememb in potem morda vreden podpore
- ni utemeljen in ga ne bi podprli

Utemeljitev oziroma razlaga stališča:

V SDS menimo, da bi bili v tej rešitvi unikum na svetu.